Ч. 14. (809). Львів, второк дня 22. січня 1918. Рік IV.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот.
На провінції 20 сот.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка

Умови передплати у Львові:
На рік . . . . . 44·— К.
„ півроку . . . 22·— „
„ чвертьроку . . 12·— „
„ місяць . . . . 4·— „

В краю і державі:
На рік . . . . . 56·— К.
„ півроку . . . 28·— „
„ чвертьроку . . 15·— „
„ місяць . . . . 5·— „

За границю:
В Німеччині . . . 56 мар.
В Америці . . . . 26 док.
В инших державах . 84 фр.

Ціна оголошень:
Стрічка двошпальтова або її місце 60 с, в надісланім 1 К. в оповістках 1·50 К, в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольоґія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошеня за осібною умовою.

Що кажуть посторонні!

Не хочемо тут говорити про погляд наших сердечних сусідів на те, що дієть ся на Вкраїні. Наш загал має переважно нагоду читати польську пресу — бодай львівську — та сам наочно може перекснатись, якими сердечними почуванями витають усякі „Gazet-и“, „Kuryer-и“, „Wiek-и“. „Codzienni“ і т. д. — без огляду на їх орієнтацію, чи вона чорножовта чи польсько-независимська — витають державне воскресенє України. Вистане хиба прочитати вступну статю „Kuryer-a Lwowsk-ого“, независимого і „демократичного“ органу під заголовком „Ukrainska polityka“, на котру мають складатись „хитрість, сприт, підступ, лукавство і чимала гайка меґальоманії“, або громи сеїж газети чи „Gazet-и Wieczorn-ої“ на „гайдамацьку укр. дич“, що громить двори на Поділю (громлять їх салдати-дезертири), щоби зміркувати, скілько нікчемної зависти кипить в душах редакторів сих газет. З Краківською пресою, що менше доступна нашим людям, познакомили ми наших читачів окремо. Тут хочемо дати лише кілька зразків, як дивлять ся на Україну в віденських газетних кругах, в яких як звісно, ми цілком не тішились симпатіями та які або нас іґнорували або цілу укр. справу трактували з точки погляду польських чи там польсько австрійських інтересів.

Замітний тут передовсім зворот, який зробила стара грішниця — „Neue fr. Presse“. Раз, один — однїський раз, заняла вона в нашій справі приличне становище. Було то в часї голодівки наших студентів. замкнених на приказ гр. Потоцького за університетські бучі. Але була то не її власна заслуга, а міністра судівництва др. Кляйна, звісного ученого та ліберала, з котрого культурними понятями не годили ся такі методи правліня, як вязнене студентів за університетські бучі, так звичайні на австрійських університетах. За вказівкою сего міністра „Neue fr. Presse“ розтрубіла справу по всім світі і се зневолило галицько-польське правительство випустити нашу молодіж на волю. Поза тим одначе „Neue fr. Presse“ все занимала неприхильне до нас становише; промовчувала українські виступи, а реклямувала польську політику з очевидною тенденцією звести нашу справу ad non est. Очевидно — такі вказівки мала з офіціяльних кругів.

Знавцем від східно-европейских справ виступає у „Neue fr. Presse“ др. Іберсберґер (Übersberger), професор віденського університету. Він знає мову російську, не знає нашої. Східно-европейські справи освітлював очевидно через односторонну призму російського централїзму, австро-російської приязни та польсько-австрійської політики. Він-же є і референтом міністерства заграничних діл для справ східної Европи. Звичайно іґнорував він нас як політичну нулю. Як-же заговорив, то з очевидним упереджeнем та легковаженем. Ще два тижнї тому проф. Іберсберґер писав у „Neue fr. Presse“ доволї іронїчно про українську державу, котрій недостає найважнїйшого, що треба до правленя державною — інтеліґенції.

Замітне, що сегодня проф. Іберсберґер набрав иншого переконаня. В „Neue fr. Presse“ з 17. с. м. помістив він статю про „Національні і партійні борби в Росії“, де схарактеризувавши хаос у Великоросії дуже темними красками, пише натомість про Україну так:

„Коли однак великоруська демократія сама себе нищить, то инші народи Росії довершують свою організацію. Українська Народна Республика завдяки розумній політиці правлячих партій Ради, українських соціяльних демократів і соціялістів-революціонерів, котрі тісно злучили ся з українським міщанством, стає щораз більше чинником сили. Тому що в тім благословенім краю панує загальний добробит, нема тут почви для „диктатури пролетаріяту й найбіднїйшого селянства“. (Богацтво України ще не є богацтвом селян; саме на Україні є роздроблене селянської землі найбільше. — Ред. „Укр. Сл.“). Для того партія Леніна не має тут жадних сторонників між українськими масами, а Великоруси і жиди поборюють її дуже завзято. Примірoм сього є апокрифічний манїфест, який російський провідник націоналїстів Шульґін (не треба його мішати з укр. міністром загр. діл тогож імени. — Ред. „Укр. Сл.“) передрукував в своїм „Київлянині“. В противенстві до українських партій, що стоять безумовно за миром, ведуть ті противники большевиків ще дальше воєнну політику Керенського й Терещенка, котрій, як ствердив провідник українських соціял-демократів, ґенеральний секретар справедливости адвокат Ткаченко, завсїгди противила ся Українська Рада, що жадала заключеня мира. Між всїми невеликоруськими народами Українцї з подиву гідною завзятістю і, треба признати, на загальне здивоване, осягнули найскорше свою національну ціль і збудували собі свою державу. Україна, що все платила Росії значну данину в духових індивідуальностях на всіх областях російського житя, має тепер завдяки великоруському неладови, таку притягаючу силу, що також питане інтелєктуальних співробітників в новій державі вже розвязане. Духовенство з митрополитом Алексієм на чолї, висші і низші офі-

Др. ЛЬОНГИН ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ.

До питаня українського державного гербу.

(Далї.)

Прецінь-же і на многих запорожських хоругвах маємо не козака з мушкетом, але св. Юрія, що пробиває змія (дракона). Се очевидний символ борби правди з неправдою, світла із тьмою, християнства з бісурманством. Оба герби — св. Михайло і св. Юрій — ідейно і ґенетично собі дуже споріднені. Є поважні підстави думати, що оба вони витворили ся на Україні з тих самих ідейних асоціяцій, як дві відміни того самого символу. Ріжниця між обома та, що св. Михайло уявляє собою боже лицарство в вижидаючім спокою, а властиво в його поставі, між тим, як св. Юрій зображає нам його в самій-же борбі. В основі своїй се властиво один і той сам герб. Київщина — як звісно — захована довголї довго (значно довше, як Галичина), свою удільність під княжим родом Олельковичів, що були то васалами Литви, то Татарви, то знов Литви, а з Татарщиною вели завзяті бої. Можна приняти, що св. Михайло се саме герб їх князївства — хоч і нема на се прямих доказів. Позволю собі одначе звернути увагу на переказ про князя Михайлика, що визволяє Київ від змія. Се очевидно варіянт мандрівного міту про Мітру-Геракля Сіґфріда-св Юрія і т. д. — божеського лицаря, що побиває темну силу, змія. Та чому отсей лицар на Україні зветь ся саме Михайлом, що саме визваляє Київ? Чи не заходить тут ассоціяція між божим лицарем а патроном Київа і Київщини? — Коли-ж навіть нема прямих доказів, що св. Михайло був гербом Київщини в литовську добу нашої історії, то всеж таки ніяким чином не можна звати його „казьонним“, польським чи російським. В кождім разі витворила його сама Київська земля, де прецінь ще за часів Хмельницького був воєводою православний Українець, Кисїль і де український елемент був довго ще сильним; св. Михайло се безперечно продукт української думки. Воєводства в Литві і в Польші мали свою автономію, соймики, свої власти, навіть свою мілїцію; се були малі републики. Вони самі собі установляли герби, титули то що. Нема тому ніякої основи думати, що архистратиг Михайло є польсько казьонного походженя. Польша XVI-го чи XVII-го віку не була прецінь зцентралізованою Росією XIX-го столїтя, щоби там усе йшло з гори, по указу.

Коли перейти до питаня про се, який повинен бути герб нової української держави — то я схиляв би ся до думки, що повинен стати ним один із двох безсумнївних історичних державних гербів українського народу: лев Юрія I. або гетьманський козак з мушкетом. Герб — се часть традиції, а традиція, особливо-ж державна, се немаловажна справа. Ми, Українцї, затратили вже — цілком без потреби, а по части з нашої таки вини — нашу стару назву: Русь, Русини. Тому так тяжко приходить нам витолкувати світови, що ми не нинїшні, що ми стара нація та що наша державність сягає ще IX-го віку. Тому також Москві лекше приходило держати нашу інтеліґенцію в національній несвідомости: звідки-ж міг ученик у полтавській ґімназії знати, що „Русь“ X-го віку се не „Русь“ Миколи II-го але що се отся-ж осміяна „Хахлєндія“ без традиції та без історичного імени? В Миколи II-го була-ж і назва „царя всїх Русий“, і Мономахова шапка — значить: ілюзія традиції 900 літ! Чи-ж нова українська держава мала би зрікати ся і решти традиції, решти ниток, що вяжуть нас з нашими прадїдами та що пригадують нам, що ми не нинїшні, не байстрюки, та що ми стара, культурна і державна нація?.. Чи маємо в третє зачинати нашу історичну традицію цілком на ново? Між нашою традицією старокняжої держави а Гетьманщиною і так лежить прірва, через котру Йов Борецький, Богдан Хмельницький та Іван Виговський лиш з тяжким трудом зводили міст національної непереривности. Чи маємо свідомо палити всї мости, що лучать нас з нашим X., XIII. чи XVII. віками? Традиція — се національне достоїнство, національна гордість, се жерело самопошани, почуте свого „я“ супроти других націй, другів і недругів.

Се-ж все психольоґічні моменти величезного значіня в будові, розвитку й удержаню держави. — Чиж маємо самі зрікати ся сього високо виховуючого і високо творчого чинника? Чи молоде поколїнє нової української держави має зростати в думці, що Україна зродилась аж 1917-го року? Чи вся старовина має йому бути чужа? Чи Українець XX-го віку має себе почувати лише визволеним з неволї неґром — без минувшини, без великих прадїдів, без вкладу у всесвітну культуру і історію?...

(Далї буде).

цири, урядники, що передше служили російському правительству, заявили ся публично як Українці і предложили Раді свої услуги. Так великою є сила української національної ідеї. Борба між Петроградом а Київом рішилась вже сьогодня в користь Київа і навіть наслідники большевиків трудно щоби в тім що змогли змінити“...

Рівно замітним є зворот, який останніми тижнями доконала „Arbeiter-Zeitung“. Та рівнож глядїла на нас через польські окуляри, наложені їй на ніс п. Діямандом та Дашинським. Поділяли її становище й теперішні проводирі партії, головно др. Адлєр (старий), глядючи на нас як на відсталу, реакційну мужицьку масу, добру як матеріял на Тирольців Сходу, на притчу Штірка то-що. Польська бляґа про „борбу з царатом“ та впливи польсько-жидівських соціялїстів доконували решти. Коли по акті з 5. падолиста 1916. посли др. Трильовський і др. Цегельський з припорученя „Укр. Парл. Репрезентації звернулись о політичну поміч до віденської соц.-демократії, др. Адлєр зробивши пару злобних алюзій на тему п. Василька (він мішав його очевидно з рештою укр. послів) та на тему довіря укр. послів до реакційного режіму — відослав укр. послів годитись з... др. Білїнським, презесом „Кола польського“. Такі прихильні нам одиниці як посол Ляйтнер (Leutner), Пернерсдорфер, а по части др. Реннер, не мали рішаючого голосу. Та нечайний розвиток України по рос. революції зробив і тут зміну. Правда! „Arbeiter-Zeitung“ не містила про Україну стокгольмських тенденційних сензацій на спосіб Reichspost'у, з яких виходило-би, що Україна є на правій дорозї кинутись в обійми віденських керманичів, та довгий час заховувала більш нїж холодну резерву (пп. Дашинський і Діяманд мали там ще віру!), коли одначе Україна стала принимати реальні форми, дістав на сторінках „Arbeiter-Zeitung“ голос др. Ляйтнер, що знає і українську мову і слїдить укр. пресу, ще й помістив там ряд основних статий про Україну. Події розвивались скоро і виявили національну силу та суспільну демократичність України. З тим і росла симпатія „Arbeiter-Zeitung“ до укр. руху. Треба признати, що як передше упередженє її було щире, оперте на певних, хоч неточно провірених даних — так тепер і симпатія і хоч некриклива, є щирою, опертою на певних принципах. Було би задовгим, наводити численні відзиви „Arbeiter-Zeitung“ про укр. справу. Для характеристики відношеня її до України а Польщи стоїть одначе навести поміщену в „Arbeiter-Zeitung“ з 12. січня с. р. статю: „Українці і Поляки відновляють своє інтернаціональне істнованє“. Пише ся там так:

„Поляки і Українці, котрих державне житє царською властю було так довго придушене, виступають тепер як самостійні орґанізми знов на видівню. Дивний припадок хоче, що оба народи, Українці й Поляки, починають своє міжнароднє істнованє того самого дня: Українці в Берестю на мировій конференції, Поляки в зїзді польської реґенційної ради з цїсарем Карлом. Не без інтересу буде розважити докладнїйше і порівнати способи, як оба народи виступають. В Берестю заявив провідник української делєґації.....“

Навівши звісну уже декляраціюміністра Голубовича в цїлости, а то й підчеркуючи основні місця, „Arbeiter Zeitung“ кінчить такою увагою:

„Настрій і становище Поляків знаменує за те повна пошани промова, з якою звернула ся реґенційна рада до цїсаря Карла. Ріжниця між політичними і суспільними ідеалами обох народів виступає виразно на яв в тих подіях“...

Коли ті дві головні віденські часописи так змінили — одна з мусу, друга щирійше — свої становища до українства, то змінила його також і наша „приятельська“ „Reichspost“. Властивож не так змінила, як вияснила його.

Вона усе реклямувала українство... як ступайка австрійської реакції та її послугача на сході. Аж ту виявилось, що українство ще не ідентичне з політичним напрямом п. Василька і „Reichspost“ загнївалась на нас. Очевидно: годї їй за двайцять чотири годин сказати, що те є чорне, що було біле, але тон і спосіб, в який трактуєсь укр. справи в „Reichspost“, цїлком инші нїж були. Зникло вже реклямованє українського замилованя до ватиканської та віденської краски, а натомість даєсь радо місце всему, що може ослабити значінє України, хочби й се були вісти про большевицькі „побіди“ на Вкраїнї Холод до революційної України, що не хоче знати монархізму ні „західної культури“ а натомість конфіскує царські, панські та монастирські маєтки — так і віє від шпальт сеї нашої „приятельки“. O jerum, jerum, jerum — talis mutatio rerum! — Приходить ся хиба заспівати на вид, як від нас відвертаєть ся „приятелька“. Щастє, що ще лишаєть ся їй п. Василько з його довірєм до ґр. Чернїна, якого півофіціозом є саме „Reichspost“.

„Народний Комітет“ про нашу долю.

Вчера, дня 20 го с.м. відбуло ся під проводом голови дра Костя Левицького засїданє „Народного Комітету“, на котрім на внесенє дра Льонгина Цегельського, по дискусії, в котрій промовляли пп. др. Панейко, др. Баран, др. Володимир Бачинський, др. Щурат, посол Будзиновський, сов. Кивелюк, ухвалено слїдуючу

ЗАЯВУ:

„Перебіг переговорів ґр. Чернїна з делєґатами Української Републики що до українських територій, остаючих в руках осередних держав, як також становище ґр. Чернїна що до можливо найбільшого поширеня Польщи на Схід, що знайшла свій вислів також у відповіди Монарха, даній польській реґенційній Раді, спонукує „Народний Комітет“ заявити що слїдує:

1) Народний Комітет з усею рішучістю застерігає ся проти прилученя якої-небудь частини укр. земель — з окрема української Галичини — до Польщі, а то без огляду на всякі, хочби як далеко сягаючі правні ґарантії.

„Укр. Парл. Репрезентація а мирові переговори.

ВІДЕНЬ 20. січня 1918: (Д. Д.)

Президия Укр. Парл. Репрезентації рішила відбути конференцію з ґр. Чернїном, щоби на нїй застерігти ся проти прилученя якої-небуть части укр. землї до Польщі. Рішено також порушити справу в повній палатї послів.

Переговори з укр. делєґацією.

ВІДЕНЬ. 20. січня Урядово оповіщують: Делєґації Австро-Угорщини, Німеччини та України постановили нинї на покінченє до тепер ведених переговорів оповістити слїдуючу заяву: Переговори, які до тепер ведено між делєґаціями осередних держав і Української Народної Републики дали такі вислїди, що є узасаднене сподіванє, що прийде до згоди дотично основ мира. По ствердженю головних основ мирового договору переговори доведено до тої точки, яка на делєґатів вкладає обовязок порозумітись лично з дотичними чинниками дома. Всї делєґати годять ся, що відложенє теперішних переговорів має тривати як найкоротше і приобіцяли собі після порозуміня з дотичними чинниками в вітчинї, зібратись знов в Берестю. Відпоручники Української Републики відїзджають ще нинї в ночі в Київ. З тої самої причини відїздить до Берлїна Кільман. Чернїн як відомо недужий, тому й не відомо, коли верне до Відня.

Сумерк большевиків.

(Розвязанє Установчих зборів).

ПЕТРОГРАД. Большевики по півторагодинних нарадах покинули установчі збори, які не хотїли затвердити способу, в який правительство в єго дотеперішні мирові переговори. О год. 4. над раном моряки розвязали збори. Нинї появить ся розпорядок про розвязанє зборів.

АМСТЕРДАМ. (Б. Р.) Установчі збори відкрив голова центрального комітету всїх совістів Свєрлов. В 4 години раньше большевицькі війська вдарили на улиці на демонстраційний похід та подерли прапори. Стріляно зі скорострілів. Много людий вбитих, між ними член виконного комітету Баґанов. Велике число ранених, між тим жінки.

Увязненє румунського короля.

АМСТЕРДАМ. Б. Райтера поширює нібито донесенє петроградських вечірних дневників, що народні комісарі в суботу вечером зарядили увязненє румунського короля, якого зараз вивезено до Петрограду.

Борби в полудневій Росії.

ПЕТРОГРАД, 12. січня (спізнене). (Авас). Події, що відбувають ся в полудневій Росії, не позволяють ще виробити собі ясного образу про положенє. „Правда“ доносить, що большевицькі війська, які оперують проти козаків, доходять до числа 30.000, мають два панцирні поїзди і численну артилєрію. Борба коло Катеринослава закінчилась по 14 дневнім треваню успіхом большевиків. Втрати по обох сторонах мають бути значні. Коло Брянська є инша борба в ході. На двірци в Лозовій отворили большевики огонь на особовий поїзд, що ішов з Ростова, думаючи, що він везе козацькі війська. Ошибка коштувала 70 жертв, між тим 34 убитих. В Ростові ожидають на новий рік ст. ст. торжественного проголошеня републики донської области.

На боєвих фронтах.

БЕРЛЇН. Увядово оповіщують з д. 19. с. м.

Западний фронт війни: Значна гарматна боротьба в позиційнім луку на північний схід від Іперн, на південнім березї Скарпи і в окопиці Мевр. Також на богатьох місцях прочого фронту, особливо по обох боках Мози була збільшена огнева діяльність. На північ від Бецонво пробоєвий віддїл привів бранців з французьких лїній. Східний фронт Нїчо нового. Македонський фронт: В луку Черни наше становище на узгірю на північний схід від Параньови було через день в гарматнім і міновім огни. Італійський фронт: Положенє назмінене.

ВІДЕНЬ. Урядово оповіщують: Положенє незмінене.

ВІДЕНЬ. Урядово оповіщують під д. 20 січня: Ніяких особливих подій.

БЕРЛЇН. Д. 20 січня. Остенду острілювано від сторони моря. В позиційнім луку на північний схід від Іперн продовжались артилєрійні бої до пізної ночі. По обох боках Lys, над каналом La Bassé та між Lens і SS. Quentin зростаюча діяльність боєва. Особливо сильний огонь звертали Англійці на наші становища на полудне від Скарпи. Французька артилєрія була чинна лиш на деяких відтинках. Огонь ріс хвилями в области Мози та на північ і полудне від каналу Рейн-Марн.

З Берестя.

ВІДЕНЬ. В уряд. депеші Кор. Бюра пишуть таке: Комісія для управильненя політичних і територіяльних справ вела вчера дальше свої наради. В справі повороту осіб, що в часї війни винесли ся з обсаджених областий, заявив Кільман, що держави годять ся в засадї на гадку повороту, а практичне переведенє тої справи найкрасше передати комісії, що займаєть ся виміною цивільних бранців. По вдоволяючім полагодженю тої точки приступила комісія до обговореня питаня, як маєть ся відбути голосованє над державною будучністю тих обсаджених областий, яким Росія признає право рішати про себе. З німецької сторони вказано на те що пропоноване російською делєґацією референдум, не відповідає станови розвитку населеня тих областий. і булоби більше відповідне, щоби репрезентаційні тіла, які істнують на дотичних областях поширити дорогою виборів на широкій основі так, щоби їх можна дійсно уважати за представництво всего населеня.

Супроти того запримітив Троцький, що російська делєґація не годить ся в поглядї на культурний уровен населеня і обстоює внесенє, щоби референдум порішило про державну будучність тих країв.

У відповіди Кільман вказав головно на стремлїнє осередних держав, щоби широким верствам населеня признавати (!) зростаючий вплив на політику.

Безуслівно треба признати удержанє порядку в часї переходового стану, безуслівно треба запобічи поширеню революції в тих областях, що й так доволї натерпілись із-за війни.

З черги комісія приступила до обрад над розмірами областий, які треба опорожнити щойно пізнїйше, бо їм є застережене рішенє про свою державну долю. Ген. Гофман представив мапу, на якій зазначено відповідні зачеркненя що до области між Балтійським морем а Берестєм і запримітив, що території на південь від Берестя не є узгляднені супроти переговорів, які ведеть ся з Українською Републикою. Се склонило Троцького до противної замітки, що процес України рішати про себе ще не доспів до тої міри, щоби мо-

гла уважати за переведене питанє. розмежованя російської републики від Републики Української.

Межі постановить воля широких інтересованих мас населеня, а в кождім поодинокім случаю будеть ся вимагати згоди між републиками українською й російською. — В звязи з тим ґр. Чернін порушив справу областий обсаджених австро-угорським військом і просив Троцького о вияснене, чи дотичні переговори треба вести з російським чи з українським правительством. Троцький відповів, що українській делеґації не могли поручити односторонного самостійного веденя тої справи. Ґр. Чернін застеріг собі дальше веденє тої справи до вияснення питаня компетенції між російською й українською делеґацією. На запит Кільмана заявив Троцький, що кавказька армія цілковито остає під проводом своїх начальників, відданих безуслівно большевикам та що проголошенє независимости Фінляндії дотепер не викликало змін в справі Асляндських островів.

На внесенє Троцького відложено дальші наради до дня 29 січня с. р.

З днів слави самбірського 77-го п. п.

(28. і 29. мая 1917.)

За Урядовою „Kriegskorrespondenz“, яку можна підозрівати о всьо, лише не о прихильність для українського жовніра подаємо статю про геройські подвиги одного з українських полків, що входять в склад австрійської армії. Там пишеть ся:

Славний наш „сім-сім“ з Самбірщини стояв від початку війни більше як два і пів року проти Москалів, відтак коротко проти Румунів. Від берегів озера Вишнева коло Вильна аж до трансильванських Альп не було ніодного відтинку фронту, на якім не булоби його.

Зглядний спокій в перших місяцях 1917. використано на основне вишколенє полку, а в половині мая 1917. „сім-сім“ скріпив ряди оборонців фронту над Сочею. Дня 26. мая дійшов полк за визначену йому часть фронту в области узгіря 503 і на схід від часто згадуваного 652 аж до дороги Баске-Водіче. Вже при наближуваню до становищ можна було пізнати, що Італійці приготовляють великий наступ.

Перша лінія — пише „Oest.-ung. Kriegskorrespondenz“ (видавана военною пресовою кватирою) — була лиш слабо обсаджена, резерви по части в кавернах, по більшій части у викопаних печерах. Вже досвіта 28. мая зачинає ся тяжкий огонь артилєрії всіх калїбрів і то так на першу лінію, як також на заглубини і печери. Дотеперішні бої не дозволили вибудувати становища, — і перша лінія полку лежала між камінєм і скалами, що не представляли майже ніякої охорони. Огонь трохи ослаб, щоби по кількох годинах ще більше розшалїтись.

По 8-ій рано зачинаєть ся нагальний огонь артилєрії всїх калїбрів; до нього прилучуєть ся міновий огонь. Монте Санто, хребет узгіря 611—503 і по заду положена заглубина вкриті порохом і димом. Тяжкі ґранати безперериво бють об тверде камінє, розсаджують його — і відломки, камінє, а навіть цілі скали лїтають в воздусі. В тім страшнім свисті, реві, клекоті й лоскоті закутані в дим і порох і — освічені сонцем ясного маєвого ранку — лежать зі стоїчним спокоєм в своїх становищах наші українські вояки. Деколи чути з передної лінії або від резерви голосний оклик: „Санітет!“ Не зважаючи на град куль спішать санітети, сто раз потикаючись об відломки, через области засїваної вибухаючими ґранатами — до ранених і з тяжким трудом несуть їх до місця першої помочі. Се також наші люди; задача їх зовсім не лекша, як що не тяжша, як тих, що стоять з оружем в руках в окопах. Певно ні сліду між ними нащадків єрусалимської шляхти, що то двигає на своїх плечах тяжкий обовязок доповнюваня кадрів санітетів... в „гінтерляндї“. О год. 9-тій заповідає несамовите витє на свист 28-цм. ґранати; щораз густїйше падуть стрільна, аж о год. 40 валить ся на голови наших героїв найнагальнійший барабанний і міновий огонь.

Коло 11. год. пересувають Італійці огонь поза лінії — і ворожа піхота іде масами до приступу. З каверн, заглубин і печер висипають ся хоробрі оборонці. Держать в руках ґранати, з якими так зросли ся, баґнети настромлюють на кріси — і зимнокровно очікують наступу Італійців.

Три рази наступають Італійці під охороною гаківниць (мінометів) і скорострілів, але за кождим разом до становиск полку доходить лиш мала жмінка. Наші жовніри стрічають їх пекольним огнем, часто стоячи, огонь скорострілів та вкінці ручні ґранати приневолюють ворога до відвороту. Аж за четвертим разом вдало ся ворогови відтиснути праве крило 7-ої сотні на 40 кроків в зад.

О год. 3-ій по полудни зачинаєть ся знов огонь. Більш як $2^1/_2$ години клекотить воздух і стогне земля під ґранатами всякого калїбру. І се встримують оборонці непохитно. Ледви притих артилєрійний огонь, а вже частина 3-ої сотні випадає і відтискає гладко ворога взад. Вечером знов огонь, що коло 7-мої доходить до небувалої нагальности. Четвертий наступ Італійців знов відбито.

В ночи трівала битва лиш на деяких відтинках фронту дальше, а ранком віджила знов.

Дня 29. мая в 11. годині перед полуднем йде ворог знов до масового наступу — сим разом не вдало ся Італійцям навіть вийти із своїх становиск. Решта дня перейшла спокійнійше. Часами артилєрійний огонь ріс у силу, але наступу вже не роблено.

Полк хоробро видержав на своїх становисках. — Прямо неможливо списати імена тих, що незвичайно визначили ся і як провідники і як борці. Кождий — каже згадана Kriegskorrespondenz, сповняючи обовязок, боров ся як правдивий герой, давав, що міг найлучшого за цїсаря і вітчину — і так полк видержав першу огневу пробу проти нового, до того часу незнакомого ворога.

Ось так — без ніяких застережень сповняють обовязки супроти держави наші українські жовніри; зовсім не звертають уваги на те, що держава не думає сповняти своїх обовязків супроти них. Платять більший як хто инший податок крови, затикають своїм тілом діри, які вибивають тяжкі італійські гармати у фронті.... Але колись по сповненю обовязку вернуть, кому суджено домів, та зажадають від держави сповненя її обовязку...

НОВИНКИ.

— **З полону.** Дістаємо письмо з дати Київ 3. січня 1918.

Полонені під Конюхами Укр. Січ. Стрільці, які тепер живуть в Києві, просять ласкаво не відмовити помістити в Вашій газеті слїдуючу оповістку:

„Українські Січові Стр. пересилають зза кордону всім товаришам У. С. С. і знакомим щирий привіт, та желають веселих свят. Кизима Теодор, Дмитрів Гриць, Гнатевич Петро, Гриньовський Степан, Флїссак Антон, Бей Федь, Небеш Степан, Крик Остап, Вітковицький Роман, Левицький Антін, Селянський Остап, Дутківський Михаймо, Підсонський Евген, Марфяк Володимир, Турок Мих., Енів Трофим, Бугаєць Теофіль, Бережницький Гриць, Леонтович Адріян, Литвинко Альфред і Татарчук Іван“.

— **Безробітє.** Хуртовиною несеть ся від кількох днів по нашій державі клич безробітя, що у відносно скорім часї прибрав розміри і характер загального руху, який обхопив Долїшню Австрію, Будапешт, Прагу, Берно, Краків та зловоріжбним гамором долїтає і до Львова. Тисячні маси робітництва, що були дотепер присуджені мовчки зносити всї тягарі війни, заворушились як море і говорять своє тверде слово. „Проч з війною“ — се клич, який несеть ся серед всїх народів, притомлених, виснажених війною. І з тим голосом треба буде числитись!

— **Охорона дїтий.** Дня 3. січня с. р. завязалась в Сколім філія українського краєвого товариства охорони дїтий і опіки над молодїжию у Львові, до якої вписало ся на разі 30. членів. Філія та переймила вже „сирітський захист“ який був заложив тимчасовий комітет опіки над военними сиротами. В захисті тім містить ся 13. сиріт. До виділу філії увійшли: о. Михайло Мосора голова, о. Богдан Охримович заступник, Стефанія Курдидиківна секретарем, Теофіля Стисловська касієрем, Микола Цогла адміністратором і о. Льонґин Гвоздик виділовим а на заступників: о. Григорий Редчук, о. Андрій Дубіцький і Павлїна Левицька. До комісії контрольної вибрані: о. Леонтий Юхнович, о. Констаптин Шеремета і Ольга Даниловичівна. Відпоручниками на загальні збори краєвого товариства вибрані від загальних зборів: о. Евстахий Качмарський а від виділу о. Михайло Мосора і Микола Цогла. Сею дорогою звертаємось до жертволюбивої суспільности в Скільщині о ласкаві жертви добровільні на наш „Захист“, бо нужда дуже велика.

— **Дїти для сиріт.** Даньо і Андрійко Чапельські зі Львова жертвували 100 коронову облїґацію военної позички державної на сирітський фонд замість цвігів на домовину своєї стрийної сестрички бл. п. Орисї Чапельської.

— **Щедрий дар.** Дістаємо письмо: Один з наших українських послів зложив у мене на народні і добродійні цїли до моєї диспозиції 1.500 кор. З сеї суми за його згодою придїлив я: на народний фонд 200 к., на фундацію митроп. Шептицького 200 к., на бурсу ім. Митроп. Шептицького 200 к., на укр. захоронки у Львові 200 к., на прив. народні школи у Львові 200 к., на прив. ґімназії без держ. підмоги (Долина) 200 к., для Укр. Комітету опіки над бідними м. Львова 200 к., для бідних учеників академ. ґімназії 100 к. Разом 1.500 к. — В. Нагірний.

— **З ґімназії в Долині.** Дирекція приват. укр. ґімназії з правом прилюдности в Долині повідомляє інтересованих, що іспити приватистів і приватисток відбудуть ся в днях 1. і 2. лютого с. р., а се кл. І., ІІ., ІІІ., дня 1., прочих дня 2. лютого. Рано від год. 8. письменний, по полудни від 2. устний.

— **Охорона краси Київа.** При київській міській раді заснувала ся і працює комісія по охороні краси Київа. Головою комісії вибрано М. Біляшевського. Членами комсії вступили:, Антонович, Драгоманів, Ткаченко, Сухових. Уляницький, Н. Янїшевський і М. Лубковський Комісія має на цїли дбати про охорону старих громадських і приватних будинків та про охорону краєвидів, а також стежити за красою нових будинків, садків, памятників і фонтан, плянуванє нових вулиць і частин міста, вкінці за естетичним виглядом вулиць. Уляницький виробляє проєкт міського статуту, по якому всі нові будинки під оглядом естетичного вигляду мають іти на затвердженє комісії для охорони краси Київа. Комісія не вимагатиме зайвих витрат від домовласників на декорацію будинків, а навпаки боротиметь ся з дорогим, крикливим, але антіартистичним оздоблюванєм будинків, які так псують вигляд міста (Р. Г.).

— **В справі жертв на Українське педаґоґічне Товариство.** Як що року, так й тепер розсилає У. П. Т. землякам свій стінний календар з просьбою пригадати собі на цїли Товариства. Близько півтора тисяча нашої найбіднійшої молодїжи в сїмох приватних школах у Львові, дївоча бурса у Львові, чотири приватні ґімназиї — ожидають скорої і визначної помочи від своєї суспільности. Нам не слїд ані на хвилю забувати, що анольоґічне нашому товариство, яке постановило собі цїлю вихованє і освіту своєї молодїжи у Східній Галичині, орудує міліоновими доходами, а У. П. Т. не має й десяток тисяч на покритє соток тисяч своїх видатків на культурні і філантропійні цїли. Головна Управа Товариства не сумнїваєть ся, що тямучі землячки і земляки в огляду на загальну дорожнечу узнають, що й видатки Товариства сего року що найменше по двоїлись. А й виданє самого стінного календаря коштувало так много, що цїна одного примірника виносить одну корону. Нехай всї чеки, долучені нині, вернуть до Товариства, нашим дїточкам від суспільности щедру підмогу. Хто би через ошибку не одержав календаря, вволить ласкаво отім повідомити канцелярію У. П. Т. Львів, вул. Мохнацького ч. 12, а сейчас календар зістане йому висланий.

Відозва!

Рішенєм з дня 8. с. м. Ч. 32022/пр. призволила Президия ц. к. Намісництва Українському Комітетови Краєвої помочи для виселенців у Львові на основі § 2 розпор. Мін. з 20. січня 1916 В. з. д. Ч. 19 на збиранє через свої орґани і делеґациї в краю публичних складок в Галичині з виїмком пізнїйшої военної области в часї від 21. до 28. січня с. р. в хосен осіб потерпівших в наслїдок війни. Рівночасно повідомило ц. к. Намісництво інтересовані старостива і порушило їм поперти збірку своїм впливом.

На тій підставі Український Краєвий Комітет помочи для виселенців звертає ся до всеї суспільности, а зокрема до всїх Всч. Урядів парохіяльних та Пов. урядів громадських з прошенєм, щоби прийшла в поміч комітетови і заняли ся згаданою збіркою. Загально звістна страшна нужда наших виселенців; Комітет старав ся в часї своєї дволїтної праці помогати їм в недолї, через що вичерпились єго розмірно малі фонди, так, що прийшлоби замітити так хосенну працю. Маємо проте повну надію, що наша суспільність зрозуміє вагу сеї збірки і не відмовить помочи для найбільше потерпівших жертв війни. К. В. К. не раз вже заряджував подібні збірки в Галичині а українське населенє не відмовило єму своїх жертв. Комітет є певний, що наш загал виявить ще більшу жертвенність і не пощадить жертв в хосен своїх зруйнованих братів.

Що до способу переведеня сеї збірки Комітет просить, щоб Весч. Уряди парохіяльні

порозумілись з місцевими Урядами громадськими і вислали дві або три поважні особи, які в часї від 21 до 28 січня 1918. пійшли би від хати до хати та збирали датки так в грошах як і в натурі. Крім того в неділю 27. с. м. зволять зарядити ще збірку і по церквах. О дозвіл на такі збірки в церквах Комітет віднїс ся вже до Високопреосьвящених Ординаріятів, і є певний що Они як найщирійше підопруть сей почин. Про збірку по селї належить повідомити ц. к. Староство зглядно Уряд ґромадський і видати в імени комітету відповідні леґітимациї упрошеним особам. Зібрані гроші просить ся переслати до Гіпотечного Земельного Банку „на річ веселенців“. Датки в натурі могуть лишити ся в заряді Комітетів повітових, а зглядно місцевих до роздачі між потребуючих.

Український краєвий комітет помочи для виселенцїв у Львові (ул. Бляхарска 11.)

Львів, дня 10. січня 1918.

Ю. Дзерович секретар — Ал. Кмицикевич голова

Бібліоґрафія.

Wiederherstellung des Königreiches Halytsch-Wolodymyro, Galizien und das ukrainische Problen in Österreich von Dr. jur. Michael Losynskyj. Ціна 1·50 К.

ОПОВІСТКИ.

второк, 22. січня 1918.

Нинї: 22. греко-кат. Полієвкта, римо-кат. Вінкентія.

Завтра: 23. січня греко-кат. Григорія римо-кат. О. П. Д. М.

| На віче! Філія тов. Сільський Господар в Стрию запрошує Стрийщину на господарське віче, яке відбуде ся в четвер 24 січня 1918 в великій сали Народного Дому в Стрию о год. 12. в полудне з порядком дня: Відбудова рільництва з погляду інтересів українського хліборобства.

| Молочарня Союза Українок, ул. Бляхарска 12. крім снїдань і підвечірків і (молока, кави, чаю) буде від 21. с. м. подавати також теплу вечеру від 6—7 год. яку однак треба замовляти до 11. год. рано. Молоко на міру продаєсь від пів 8—11 і від 4—6 години вечер.

| Дальший виказ жертводавців на будову української ґімназії в Долинї (в коронах). Заряд школи в Станківцях 2, Солюк уч. I. кл. ґимн. зібрав в Новоселиши і Пацикові 87·60, в тім жертва о. дек. Н. Білецького 50. Збірка о. дек. Ю. Твардїєвича в Лопянці 433, на се зложили: Мар. Микетин Прокопа 10, Анна Кузьмин Семка 6, Палаґна Кузьмин Василя 4, Настя Мартинишин Михайла 6, Юстина Демків Кіндрата 10. Ленько Гнат 4, Ленько Филип 10, Гавриш Анна Гната 4, Микетин Яцко 4, Новодворська Настуня 2, Гелинь Катря вдова Василя 10, Петрівник Таця 6, Вельґан Юрко 10, Зубик Катря Яцька 5, Микетин Анна Яцька 2, Микетин Марія Василя 2. Луцик Мелана вдова Николи 1, Кузьмин Олена Стефана 2, Мельниковець Филип 10, Кузьмин Андрусь 2. Петрівник Іван Ч. Д. 197 10, Михно Настуня Петра 10, Ленько Никола Петрів 2, Ґелин Анна Василя 2, Іванейко Настуня Павла 4, Денків Таця вдова Никити 5, Ленько Анна Юрка 6, Кос Маруня Івана 5, Демків Анна Никити 5, Ленько Настуня Юрка 4, Кос Параська Василя 3, Сюсько Маруня 3, Ленько Фена 2, Ленько Гафія Михайла 4, Вельґан Стефан 2, Ленько Катря Федора 2, Кос Катря Михайла 20, Кос Анна Михайла 2, Ґелин Олена Стефапа 1, Чоп Маруня Павла 2, Ланько Маруня Василя 4, Мартинишин Михайло Івана 1, Тріщ Настуня Гриня 2, Гавриш Іван Дмитра 1, Масник Катря Михайла 10, Мартинишин Іван Михайлів 10, Михно Іван Николи 4, Петрівник Андрій Михайла 4, Петрівник Михайло 6, Мартинишин Явдоха Алдруся 2, Ленько Маруся Николи 10, Михно Никола 2, Ленько Никола Ч. Д. 150 6, Петрівник Гафія 6, Гавриш Никета 2, Масник Андрусь 1, Маринець Іван 4, Лешко Варвара Николи 10, Лутчин Михайло 5, Кос Тимко 2, Новодворська Параська Михайла 4, Луцик Дмитро 2, Кузьмин Михайло 5, Кос Ксеня Федора 6, Хлмей Гринь 2, Рюзько Стефан 1, Васьків Настуня Василя 6, Луцик Никола 2, Мартинишин Палаґна 4, Лєшко Яцько 3, Кузьмин Катря Андруся 2, Михоо Матій 6, Михно Микола 6, Кос Таця Андруся 4, Боян Катря Федора 2, Мартинишин Андрусь 2, Гавриш Федір 2, Масник Анна 2, Божик Тимко 2, Кос Василь Юрка 4, Луцик Марія Михайла 6, Ленько Гринь 4, Боян Явдоха Івана 2. Боян Катря Яцька 6. Микитин Яцько 4, Кос Олена Івана 2, Лутчин Настя Миколи 6, Лутчин Олена Якима 6, Стрипадюк Катря Павла 6, Лутчин Софія Николи 6, Лутчин Анна Николи 6, Боян Катря Петра 6, Лєшко Анна Василя 2, Мельникович Марія Василя 2, Кос Маруня Івана 2, Масник Данило 4, громада Лопянка зложила до тепер 1.657, п. Василь Піцик з Тисова 100.

(Дальше буде).

Надіслане.

За сю рубрику редакпія не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня Ставропигійського Інститута під управою Ю. Сидорака.